

מונכ"ל משרד הדתות

הפך את הרציון

לאחוזתו הפרטית

לצורך הנאות כלכליות

רבנים סובבו בין אצבעותיהם את השיק, שעליו היה רשום הסכום: 150,000 לירות. הם בדקו את חתימתיהם של ראשי הכנסיה האנגליקנית בירושלם, מנו בקפדנות את האפסים הכלולים בסכום, וחיכו בהקלה: "מאה וחמישים אלף לירות".

"כפי שדרשתם", אמר להם נציג הי כנסייה.
 "אז עשינו עסק", הגיב במהירות אחד מאנשיו של הרב שמואל זנוויל כהנא. "אלוהים גדול" השיב לו איש הכנסייה, מפמלייתו של הבישוף. "סוף-סוף חוזר רכוש הכנסייה לידי הכנסייה, אחרי 27 שנים".

המאבק

על הרציון

על סמך פגישה מסכמת זו, נמסרה ב-1 במאי שנה זו הודעה לבית מישפט השלום בירושלים, ובה נאמר כי האגודה למען המקומות הקדושים והוועד דה למען הרציון מאשרים, כי קיבלו מהי כנסייה האנגליקנית בירושלים סך של 150,000 לירות, וכי הן מוותרות בזה, התי לטית וסופית, על כל זכויות ו/או טענות

הצחק ד"ר כהנא: "בבניין שוכנו ארי בעה מוסדות מטעם האגודות: מוסד חיי נוכי לבנות פד, קורסים של סופרי סת"ם, בית-ספר מיקצועי לפליטות, וקורס-ערב של האולפנה לבנות שעלייד ישיבת הי תפוצות".

השיב תצהירו של עורך-הדין וינוגרד: "בחדש יולי 1974 פרצו תלמידי ישיבת התפוצות לתוך האגף הסמוך של בית הספר של הכנסייה, שם עבדו אנשי המי כון האמריקאי לחקר ארץ-הצבי. המישר טרה נאלצה להתערב, ועצרה 14 תלמידי ישיבת. התקרית שימשה לראשי האגודה למען המקומות הקדושים אמתלה למסור תמונה מסולפת ליהדות העולם, באמצעות הודעה לעיתונות.

"הכותרות חיממו את האוירה: המי סיוגרים תקפו תלמידי בית-ספר יהודי בירושלים... שעוררייה על הרציון... כור חות הרעה, הכלולים את הכנסייה, את המיסיונרים ואת הערבים, התארגנו כדי לשלול את הריבונות היהודית בעיר".

הפעולה השיגה את מטרתה. היהדות העולמית רתחה. תוכניתם של אנשי הרב כהנא השיגה את מטרתה. הכנסייה האנגליקנית נאלצה להיכנע.

הפרשה כולה נשמרה בסוד. השיק, על סך 150,000 לירות, הוכנס לחשבון-הבנק של אגודתו של הרב כהנא. אך פרשה זו היתה רק אחד מעסקיו המסועפים של הרב הפעלתן, שהיה בעבר מנכ"ל משרד הדתות בממשלת ישראל משך 23 שנים, מאז קום המדינה. משך כל התקופה הו שימש הרב כבוס האמיתי של המיפעל המישפחתי למען המקומות הקדושים.

על עסקיו סיפר הרב ד"ר שמואל זני וויל כהנא לכתב העולם הזה:

"אני מקבל מהאגודה למען המקומות הקדושים ומהאגודה למען הרציון, שבי ראשן אני עומד, שכר חודשי של כ-1000

הרציון פרטי

לגבי הנכס, העובר לידי המיסיונרים הר אנגליקניים.

ברגע שהגיע שמע הסיפור החוצה, נת רוממו כמה גבות-עיניים בתמיחה גדולה: מה לשומרי המקומות הקדושים של הר ציון ולכספי הגויים? ושאלה נוספת: מה מכרו הרבנים היהודיים לאנשי הכנסייה האנגליקנית?

אישר הרב ד"ר שמואל זנוויל כהנא, לעומד בראש האגודה למען המקומות הקדושים, הכוללת גם את השלוחה הקרוייה האגודה למען הרציון: "נכון, קיבלנו סכום של מאה וחמישים אלף לירות מהי כנסייה האנגליקנית, תמורת הבניין שעל הרציון, שהגיע לידי אחרי שנת 1948, כחוצאה מהמלחמה או. אנחנו גירשנו את הפליטים שהיו או במקום, וגם את כל הזרים שטלשו אליו. ניקינו את המקום ושיפצנו אותו".

לעומת טענתו של הרב כהנא, הציגו אנשי הכנסייה האנגליקנית מיסמך עתיק, שבו נאמר, כי השטח שעליו בנוי בניין בית-הספר בישופ-גובט, נרכש עליידי הי כנסייה עוד בשנת 1847.

כך בא אל קיצו מאבק שנמשך שנים, בין הכנסייה האנגליקנית בירושלים, שבי ראשה עמד בעבר הארכיבישוף אפלטון, לבין העסק המישפחתי של הרב שמואל זנוויל כהנא. בתום המאבק עייסה הכנסייה מלבקש מהרב כהנא לפנות את הבניין שעל הרציון, השייך לה, והודיע כי היא מוכנה לקבל את דרישתו ולשלם כופר בסך 150 אלף לירות.

עורך-הדין הירושלמי מנדל שרף, אשר התבקש עליידי הכנסייה להכין את מיס-מכיהכניעה, נשבר ברגע האחרון. הוא סירב להופיע בטכס-הכניעה, מסיבות מצ' פוניות, לדבריו, והביע בפירוש את התי נגדותו לתשלום הכופר לרב כהנא. תחת הפרקליט שרף התמנה עורך-הדין מאיר וינוגרד, כנציגה של הכנסייה האנגליקנית בפני בית-מישפט השלום.

תוקפו של התסכם מיום 28.12.1966 תם ביום 28.12.1972. כתב עורך-הדין וינוגרד בתצהיר שהגיש לבית-המישפט, "עד היום (8.7.74) לא החזירה האגודה את הבניין לשולחתי, עליאף דרישותי הי מרובות של שולחתי (הכנסייה), וכן לא שילמה האגודה ולא הציעה עד היום דבר על חשבון דמי-שימוש".

לירות בערך. חלק נרשם כחוצאות, אש"ל ונסיעות, וחלק כשכר עבור הרצאות. אף אחד משמונה אנשי-הנהלה של האגודה שלגו אינו משכורת. כאשר עובתי את מישרתי כמנכ"ל משרד-הדתות, לפני הזמן, נאמר לי שאקבל שכר מן האגודה, (המשך בעמוד 46)

סכומים מופרזים. ומה אפשר לעשות כשבעל-הבית דורש סכומים מופרזים תמורת השכרת רכושו? ד"ר כהנא מצא אפשרות נוספת. הוא פתח את שערי הבניין, שלא היה שלו, לשותפיו לעיסקי הדת, והם פלשו לתוכו.

הגיב הד"ר כהנא בתצהיר משלו: "המתלוקת בין הצדדים היתה בקשר לעצם משמעותו של ההסדר. האגודה (לשמירת המקומות הקדושים) ראתה בי הסדר עניין פורמלי בלבד, ברוח הדבר רים האמורים, ועליכן סברה שעליה לשלם שכר-דירה סימלי, בעוד שהכנסייה דרשה

גדולה. במשך למעלה מ-20 שנה ניצל המנכ"ל את עמדתו במשרד הדתות כדי לעמוד בראש האגודה למען המקומות הקדושים והר ציון, שאותה הקים וניהל כאחווה מישפחתי, והכין לעצמו מקור הכנסה ופרנסה לתקופה שתבוא אחרי שיפנה את כיסאו הרם.

המונכ"ל לשעבר
 הרב ד"ר שמואל זנוויל כהנא הפס את כיסא מנכ"ל משרד-הדתות מאז קום המדינה ועד לפני ארבע שנים, כאשר הסכים לצאת לגימלאות תמורת טובות-הנאה בצורת פנטיה